

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Мектепке дейінгі ұйымдардың ересек топ балаларына білім беру-тәрбие процесінде заманауи технологияларды қолдану

ЖАРИЯЛАНДЫ
16.10.2025

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/183389/>

Қабдолова Венера Балғабайқызы

Атырау облысы, Атырау қаласы,

“Зейнеп, Амина және балапандар” бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Кіріспе

Бүгінгі таңда қоғамның даму қарқыны, ақпараттық кеңістіктің кеңеюі және цифрлық технологиялардың өмірдің барлық саласына енуі мектепке дейінгі білім беру жүйесіне де жаңа талаптар қойып отыр. Қазіргі заман баласы ерте жастан ақпараттық ортада өсіп келеді. Сондықтан балабақша тәрбиешісі жаңа технологияларды тиімді пайдалана отырып, баланың қызығушылығын оятуға, танымдық белсенділігін арттыруға және шығармашылық әлеуетін дамытуға бағытталған заманауи әдіс-тәсілдерді қолдануы қажет.

Заманауи технологияларды қолдану – тек техникалық құралдарды пайдалану ғана емес, ол педагогтың **жаңаша ойлау жүйесін, оқыту процесін ұйымдастыру мәдениетін және баламен серіктестік қарым-қатынас орната білу қабілетін** көрсетеді.

Заманауи технологиялардың маңызы

Мектепке дейінгі білім беруде заманауи технологияларды енгізудің басты мақсаты – баланың жеке қабілеттерін дамыту, дербес ойлауға, ізденуге, өз ойын еркін жеткізуге мүмкіндік беру. Бұл бағытта пайдаланылатын технологиялар:

- **Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (АКТ)**
 - **Ойын технологиясы**
 - **Дамыта оқыту технологиясы**
 - **Жобалық әдіс**

- **STEAM және CLIL элементтері**
- **Денсаулық сақтау технологиясы**

Осылардың барлығы білім беру процесін жаңаша бағытқа бұрып, баланың жас ерекшелігіне сәйкес танымдық белсенділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Тәрбиеші тәжірибесінен: АКТ қолданудың тиімділігі

Өз тәжірибемде мен ересек топтағы балалармен жұмыс барысында **ақпараттық-коммуникациялық технологияларды** жиі қолданамын. Мысалы, “Табиғат құбылыстары” тақырыбын өткенде **интерактивті тақтада** бейнематериал көрсетіп, жаңбырдың, қардың, желдің қалай пайда болатынын көрнекі түрде түсіндіремін. Балалар табиғи құбылыстарды көзбен көріп, дыбыстарын естіп, өз ойларын ортаға салады. Осы тәсіл балалардың есте сақтау, талдау және салыстыру қабілеттерін дамытады.

Тағы бір мысал – **«Көлік түрлері»** тақырыбында дайындалған мультимедиялық презентацияны қолданып көрдім. Балалар әр көлік түрінің қозғалысын, дыбысын естіп, бейне арқылы оның атқаратын қызметін көрді. Сабақ соңында «Қай көлік қайда жүреді?» атты интерактивті ойын арқылы білімдерін бекіттік. Мұндай сабақтар балалардың назарын бір бағытқа шоғырландырып, оқу процесін қызықты әрі тиімді етеді.

Ойын технологиясын қолдану тәжірибесі

Мектепке дейінгі баланың негізгі іс-әрекеті – **ойын**, сондықтан заманауи технологияларды ойын элементтерімен біріктіру өте тиімді.

Өз тәжірибемде мен “Ақылды тақтай”, “Plickers” және “Kahoot” сияқты интерактивті ойын платформаларын қарапайым түрде бейімдеп қолдануды тәжірибеме енгізіп бастаудамын. Мысалы, “Түстер әлемі” атты ойында балалар экранда пайда болған түрлі түстерге сәйкес ойыншықтарды сәйкестендіріп, түстерді атауға үйренеді. Бұл әдіс баланың ойлау жылдамдығын арттырып, есте сақтау қабілетін күшейтеді.

Сондай-ақ, **QR-код ойындары** арқылы балалар суретті сканерлеп, жасырылған жұмбақтар мен сұрақтарға жауап береді. Бұл әдіс балалардың **ақпараттық сауаттылығын** арттыруға ықпал етеді.

Жобалық және зерттеу әдісі – баланың белсенді тұлғасын

қалыптастыру құралы

Ересек топтағы балалармен мен **“Жас зерттеуші”** жобасын ұйымдастырдым. Жоба барысында балалар өз бетінше тәжірибе жасап, бақылау жүргізді.

Мысалы, “Су – тіршілік көзі” тақырыбында балалар үш ыдысқа су құйып, біреуін ашық, екіншісін жылы жерде, үшіншісін тоңазытқышқа қойды. Бірнеше күннен кейін нәтижені

салыстырып, **судың күйінің өзгерісін** өз көздерімен көрді. Балалар: “Мұз ериді екен!”, “Буға айналып кетіпті!” – деп таңданыстарын жасырмады.

Осындай тәжірибелер баланың зерттеушілік дағдысын дамытып, «**мен өзім істей алам**» деген сенімін нығайтады.

Дамыта оқыту технологиясының нәтижелері

Дамыта оқыту әдісі арқылы мен балалардың ойлау, талдау және шешім қабылдау қабілеттерін арттыруға тырысамын. Мысалы, “Жануарлар әлемі” тақырыбында балаларға суреттер беріледі. Олар суреттерді топтастырып, қай жануар үйде, қайсысы далада өмір сүретінін өздері анықтайды.

Балалардың пікір айтуы, дәлел келтіруі, топпен талқылауы – дамыта оқытудың басты нәтижесі. Бұл технологияны жүйелі қолдану арқылы топтағы балалардың белсенділігі, өзіндік ой-пікірі, жауапкершілік сезімі арта түсті.

STEAM және шығармашылық технологиялар

Соңғы жылдары балабақшада **STEAM-технологиясы** (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) кеңінен қолданылып келеді. Мен өз жұмысымда бұл бағыттың элементтерін бейімдеп енгіземін.

Мысалы, “Көпір саламыз” тақырыбында балалар түрлі материалдардан көпір құрастырады. Бұл тапсырмада олар инженер сияқты ойлап, құрылымның мықтылығын тексереді. Осы арқылы балалар **шығармашылық, логикалық және инженерлік ойлау қабілеттерін** дамытады.

ҰІӘ соңында балалар өз жұмысына баға беріп, “Егер көпір бұзылса, не істеуге болады?” деген сұраққа жауап іздейді. Мұндай тапсырмалар өмірмен байланысты ойлауға, өз еңбегіне сын көзбен қарауға үйретеді.

Тәрбиешінің кәсіби шеберлігі - табыстың кілті

Заманауи технологияны меңгеру тәрбиешіден үздіксіз ізденіс пен шығармашылықты талап етеді. Тәрбиеші тек ақпарат жеткізуші емес, **бала дамуының серіктесі, бағыт беруші тұлға** болуы тиіс.

Мен өз тәжірибемде әр сабақтан кейін **рефлексия жүргіземін**, балалардың қызығушылығын, белсенділігін талдаймын. Қай технология тиімді болды, қай әдіс балаларды көбірек қызықтырды – соған қарай келесі сабақты жоспарлаймын.

Қорытынды

Мектепке дейінгі ұйымдарда заманауи технологияларды қолдану – уақыт талабы ғана емес, сапалы білім мен тәрбиенің кепілі. Тәрбиеші жаңа технологияларды мақсатты

және жүйелі қолданса, бала дамуының барлық бағыты – тілдік, әлеуметтік, танымдық, шығармашылық қабілеттері қатар жетіледі.

Ересек топ балалары үшін мұндай тәсілдер оқу процесін қызықты етіп, оларды болашақ өмірге, мектепке дайын тұлға ретінде қалыптастырады.

Заманауи технология - баланың ойлау көкжиегін кеңейтетін көпір, ал тәрбиеші - сол көпірді берік әрі сенімді ететін шебер тұлға.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.